Politisk fyraftensmøde om den nationale kvalitetsundersøgelse på 3-5-årsområdet

Aalborg, 2. juni 2025

Program

KL

Velkommen

Morten Thiessen, rådmand i Aalborg Kommune og næstformand i KL's Børne- og Undervisningsudvalg

Kvalitetsundersøgelsen og resultaterne

Dina Madsen, områdechef, EVA og Nanna Høygaard Lindeberg, projektchef, VIVE

Hvordan kan man kommunalt arbejde med undersøgelsens resultater?

Christina Lykke Eriksen, formand for Børne- og Ungdomsudvalget og Lone Becker Kjærgaard, direktør, Frederikshavn Kommune

Drøftelser ved bordene og fælles opsamling i plenum

National understøttelse af undersøgelsens resultater

Lise Nordvig Rasmussen, kontorchef, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Opsamling i plenum og tak for i dag

Kvalitet i kommunale daginstitutioner for 3-5-årige børn

Dagtilbudskonferencen, 28. maj 2025

VIVE
DET NATIONALE FORSKNINGS- OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

Danmarks evaluerings institut

Undersøgelsen er repræsentativ

100 daginstitutioner

56 kommuner

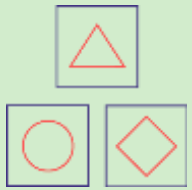

185 stuer

Undersøgelsen bygger på:

Observationer af det pædagogiske læringsmiljø

Data om rammeforhold fra de deltagende institutioner, kommuner og Danmarks Statistik

Interviews med pædagogisk personale i 10 daginstitutioner

Kvaliteten er vurderet med observationsredskabet KIDS

- Redskabet er udviklet i Danmark og bygger på forskning om gode betingelser for børns trivsel og udvikling
- Redskabet afspejler det fælles pædagogiske grundlag

Relationer
- Barn-voksen relation
- Støtte til børnenes indbyrdes relationer

Leg og aktivitet
- Børneinitieret leg
- Støtte til børnenes leg
- Vokseninitierede aktiviteter

Fysiske omgivelser
- Indendørs
- Udendørs

Overordnede resultater

- Stor forskel på kvalitet i de pædagogiske læringsmiljøer

Overordnede resultater

- Stor forskel på kvalitet i de pædagogiske læringsmiljøer

- I 27 % af daginstitutionerne vurderes stuerne i forskellig kvalitetskategorier

Fremragende

God

Understøtter alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse – og kan forventes at gøre en kompenserende positiv forskel for børn i udsatte positioner

Tilstrækkelig

Børnene passes på forsvarlig vis, og miljøet understøtter i en *vis* grad børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. For børn i udsatte positioner betyder det at man ikke kan forvente at daginstitutionen kan gøre en positiv forskel.

Utilstrækkelig

Understøtter i *lav* grad børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Ringe

God kvalitet

- Samspil er præget af rummelige mønstre
- Længerevarende samtaler om oplevelser
- Samspil er anerkendende
- Trøster og hjælper til følelsesregulering
- Støtter børnefællesskaber
- Blik for børn i udsatte positioners deltagelse
- Støtter legemuligheder
- Mange forskellige aktiviteter, der er alderssvarende og tilpasses børnenes perspektiver
- Indretter med gode legesteder med bredt og varieret legetøj. Legepladsen er indrettet med blik for at minimere forstyrrelser

Utilstrækkelig kvalitet

- Samspillet er præget af trange mønstre
- Samtaler er få og kortvarige
- Tonen er præget af irettesættelse, og skæld ud kan forekomme
- Lav grad af trøst og hjælp til følelsesregulering
- Lav grad af støtte til børnefællesskaber
- Lav grad støtte til børn i udsatte positioners deltagelse
- Lav grad af støtte til børns legemuligheder
- Få aktiviteter, og de er ikke altid alderssvarende og tilpasses børnenes perspektiver
- Der er ikke nok varieret legetøj tilgængeligt for børnegruppen indenfor, og der mangler steder hvor børnene kan finde ro.

6 nationale udviklingsbehov

Undersøgelsen peger på, at der i de pædagogiske læringsmiljøer er behov for at styrke:

1. De anerkendende og sensitive samspil og relationer mellem personale og børn.
2. Støtten til børns indbyrdes samspil, relationer og fællesskaber.
3. Børns legemuligheder.
4. Opmærksomheden på børns perspektiver og engagement i de pædagogiske aktiviteter.
5. Deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner.
6. Fysiske omgivelser indenfor, der fremmer leg, fordybelse og steder til ro.

Der er behov for at styrke de anerkendende og sensitive samspil

62 % På 62 % af stuerne er personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ imødekommende overfor børnene.

17 % På 17 % af stuerne er personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ sensitive ift. barnets behov, oplevelser, intentioner og følelser.

17 % På 17 % af stuerne reagerer personalet 'ofte' eller 'næsten altid’ med irettesættelse.

Der er behov for mere støtte til børns indbyrdes samspil, relationer og fællesskaber

2 %

På 2 % af stuerne er personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ opmærksomme på børnenes fællesskaber.

6 %

På 6 % af stuerne mægler personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ i konflikter mellem børnene.

Styrke børns legemuligheder og engagement i aktiviteter

3 % **På 3 % af stuerne igangsætter og faciliterer personalet 'ofte' eller 'næsten altid' lege**

18 % **På 18 % af stuerne tilpasser personalet 'ofte' eller 'næsten altid' aktiviteterne til børnenes engagement**

Der er behov for at styrke deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner

17 % På 17 % af stuerne støtter personalet 'ofte' eller 'næsten altid' børn i udsatte positioners deltagelse i aktiviteter

5 % På 5 % af stuerne hjælper personalet 'ofte' eller 'næsten altid' børn, der har brug for det, til at indgå i sociale samspil

4 % På 4 % af stuerne støtter personalet 'ofte' eller 'næsten altid' børn, der har brug for hjælp i leg

Fysiske omgivelser indenfor, der fremmer leg, fordybelse og steder til ro

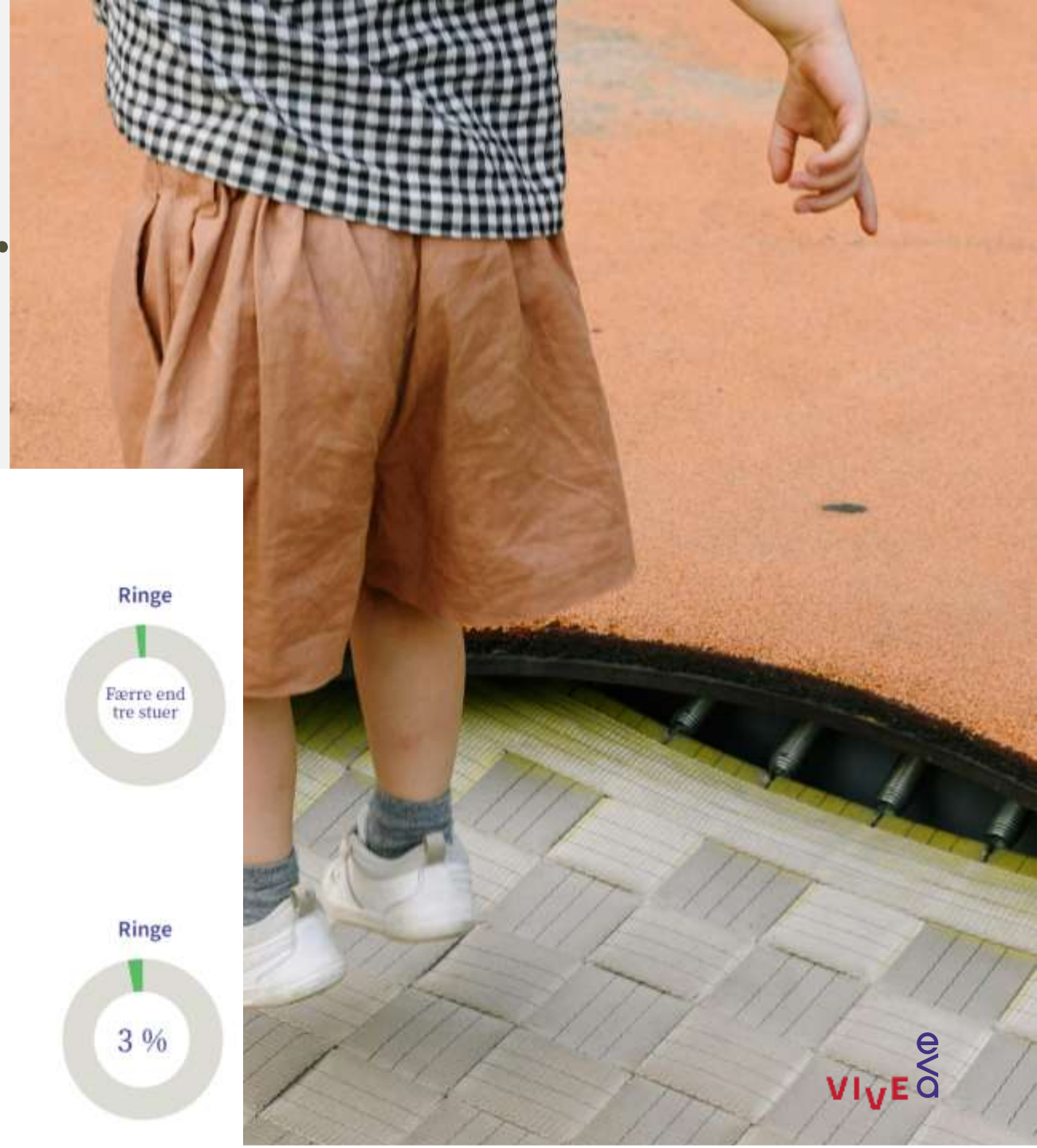

Resultater for kvaliteten af de fysiske omgivelser indendørs

Resultater for kvaliteten af de fysiske omgivelser udendørs

Rammeforhold

Normeringer

Årsnormeringer:
Gennemsnitlig årsnormering: **5,9 børn pr. pædagogisk medarbejder** i institutionen

Gennemsnitlig årsnormering for pædagoger: **12,3 børn pr. pædagog**

Dagsnormeringer:
Gennemsnitlig dagsnormering: **7,2 børn pr. pædagogisk medarbejder** i gennemsnit på stuen.

Gennemsnitlig pædagognormering på observationsdagen: **22,3 børn per pædagog**

Normeringerne varierer over dagen

Børn pr. pædagogisk medarbejder:

- Morgen, kl. 8.30: 6,4 børn
- Formiddag, kl. 11.00: 5,4 børn
- Middag, kl. 12.30: 11,8 børn
- Eftermiddag, kl.15.25: 5,5 børn

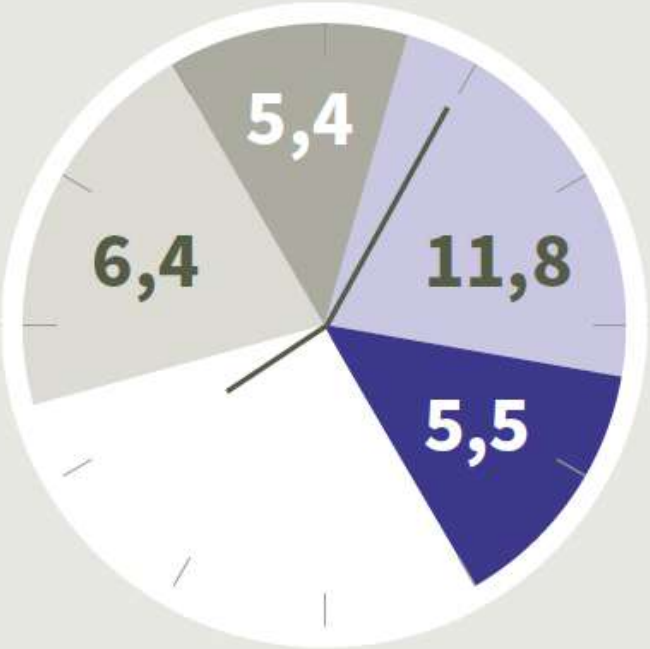

Erfaring

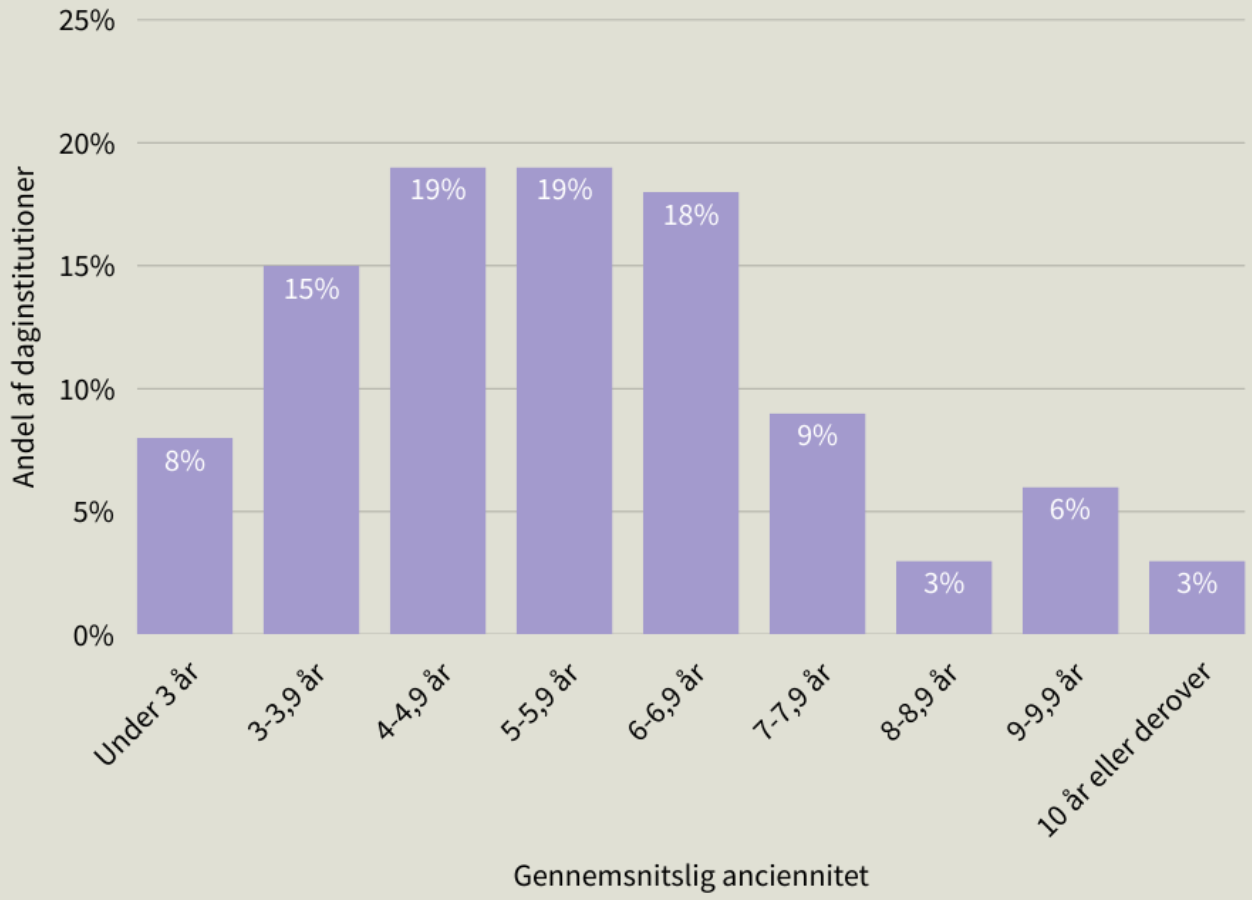
25%
20%
15%
10%
5%
0%
Andel af daginstitutioner
8%
15%
19%
19%
18%
9%
3%
6%
3%
Under 3 år
3-3,9 år
4-4,9 år
5-5,9 år
6-6,9 år
7-7,9 år
8-8,9 år
9-9,9 år
10 år eller derover
Gennemsnitslig anciennitet

Sammenhængsanalyser

Der er i højere grad **en pædagog til stede om eftermiddagen** på de stuer, hvor det pædagogiske læringsmiljø vurderes ’godt’ sammenlignet med ’utilstrækkeligt’

Ikke sammenhænge mellem kvaliteten af det **samlede pædagogiske læringsmiljø** og rammeforhold opgjort på **årsniveau**

Konklusion

- Viden om kvaliteten i rammer og de pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbud fra flere nationale undersøgelser peger i samme retning

- Markant forskel på kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer og forskelle i rammeforhold

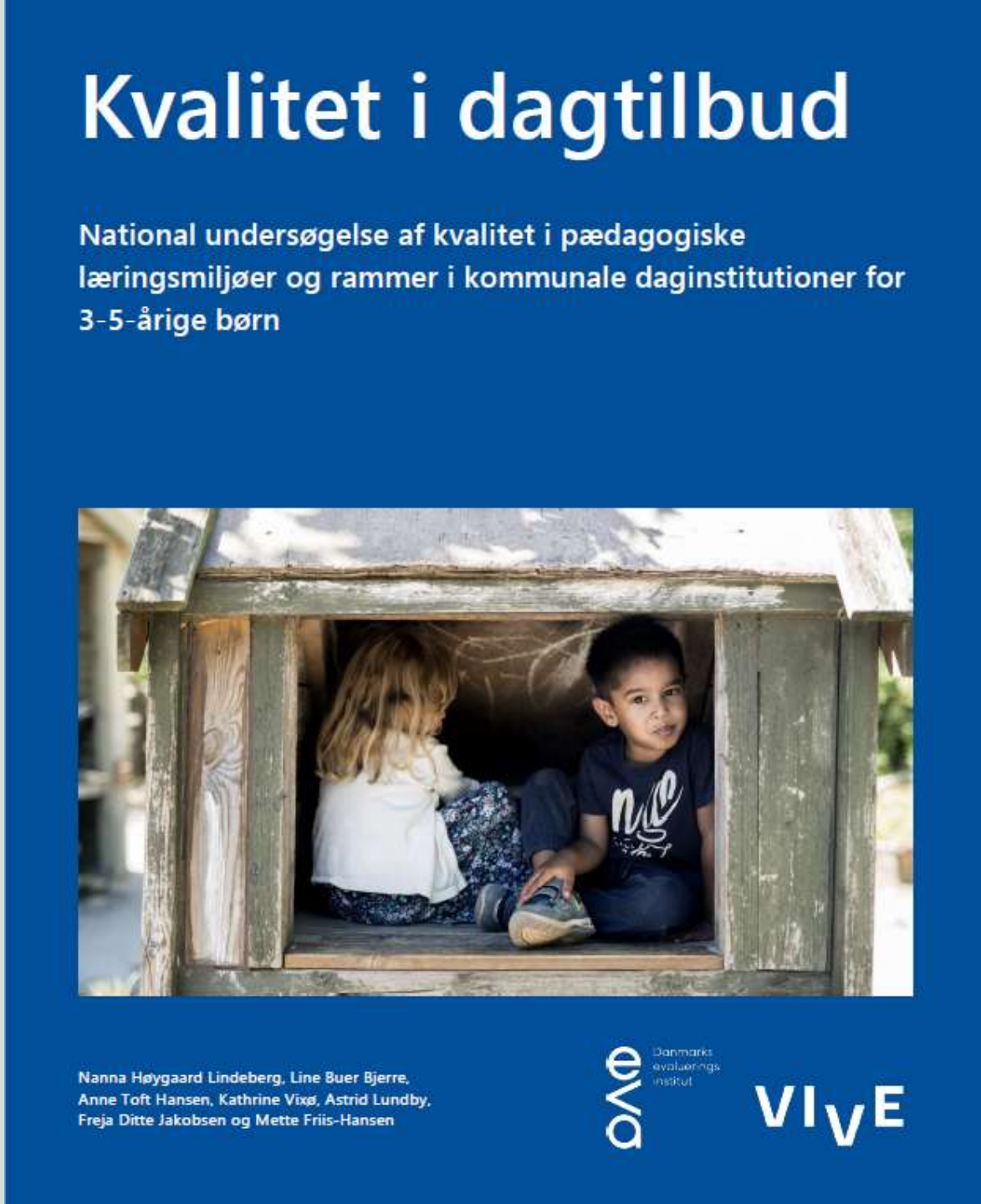

6 mulige indsatsområder

1. FOKUSERET INDSATS HVOR KVALITETEN ER LAVEST
2. TILSYN OG OPFØLGNING
3. PERSONALERESSOURCER
4. KOMPETENCEUDVIKLING
5. FAGLIG LEDELSE
6. EVALUERINGSKULTUR – FRA INTENTION TIL PRAKSIS

Tak for ordet

Nanna Høygaard Lindeberg,
nali@vive.dk

Dina Theis Madsen,
dma@eva.dk

Hvordan kan man kommunalt arbejde med undersøgelsens resultater?

Christina Lykke, udvalgsformand
Lone Becker, direktør

Fyraftensmøde om den nationale kvalitetsundersøgelse på 3-5-årsområdet – Region Nord, 2. juni 2025

I dagtilbud bliver små mennesker til !

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Kvalitetsudvikling af dagtilbud i Frederikshavn Kommune

– i forlængelse af de nationale kvalitetsundersøgelser

- Vores dagtilbud er fundamentet for børns dannelse og livsrejse
- Forældre overlader deres børn i tillid – det forpligter
- Nationale kvalitetsundersøgelser giver os vigtig indsigt
- Vi skal tage ansvar og være nysgerrige på, hvordan vi kan styrke kvaliteten
- Kvalitet skabes i fællesskab – med ledere, medarbejdere og politikere
- Vi arbejder målrettet for, at alle børn bliver set, hørt og forstået

Fælles børnesyn "Børn gør det godt, hvis de kan"

Hvordan sikrer vi, at ALLE børn i vores dagtilbud går hjem fra dagpleje, vuggestue eller børnehave med lys i øjnene og "fortæller" på vej hjem, at det har været en god dag?

Strategien - Kvalitet i dagtilbud:

- Forpligtet på et fælles børnesyn
- Kvalitetsudvikling er et fælles ansvar

Kvalitetsudvikling af dagtilbud

Vores fælles kvalitetsforståelse er baseret på kvalitetskriterierne i KVALid

Pædagogiske tilsyn som ser på; *Hvordan er det at være barn her?* Kvalitetskriterier; *utilstrækkelig, minimal, god og fremragende praksis*

Personalets dialog til udvikling af den pædagogiske praksis; kvalitetskriterier som beskriver; *hvad kendetegner utilstrækkelig, minimal, god og fremragende praksis*

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Udviklingsbaseret pædagogisk tilsyn
– et fælles løft af kvaliteten i dagtilbuddene

- Observationer i praksis: Hvordan er det at være barn her?
- Fokus på, hvad de voksne gør – og hvad det gør ved børnene
- Tilsyn vurderes ud fra fælles kvalitetskriterier
- Opfølgning er central – tilsyn skal understøtte udvikling
- Feedback gives åbent til hele personalet – et fælles ansvar
- Udviklingsplan udarbejdes i samarbejde mellem leder, områdeleder og konsulenter
- Lokale løsninger med respekt for forskellighed – til gavn for ALLE børn

Kompetenceudvikling som løftestang for kvalitet
– med afsæt i Opkvalificeringspuljen

- Kompetenceudvikling understøtter vores fælles kvalitetsforståelse
- Fokus på omsætning af det fælles børnesyn i praksis
- Tilrettelagt i tæt dialog med praksis og på baggrund af tilsyn
- Aktionslæring for både ledere og medarbejdere:
  - Undervisning
  - Prøvehandlinger i egen praksis
  - Analyse og justering
- Evalueringskultur

Opfølgning på National Kvalitetsundersøgelse 3–5 år

- Temadrøftelse i Børne- og Ungdomsudvalget
- Sammenholde lokale tilsynsdata med nationale resultater
- Identificér særlige opmærksomhedspunkter i praksis
- Understøt kommende kompetenceudvikling for ledere og medarbejdere
- Evt. udpeg nye indsatsområder for dagtilbudsområdet

Pædagogiske tilsyn set i en organisatorisk kontekst

Kvalitetsudvikling i dagtilbud

Pædagogisk tilsyn, som et ude-fra perspektiv

Kvalitetsudvikling i praksis - på institutionsniveau

Anbefalinger til udviklingspunkter

Udviklingsplan
Fokus er på:
Hvordan tager jeg ledelse af opgaven?

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Spørgsmål til drøftelser

- Er resultaterne fra den nationale kvalitetsundersøgelse genkendelige, når vi holder dem op mod den viden, vi har i egne kommuner om kvaliteten i de enkelte dagtilbud?

- Hvordan kan de nationale undersøgelsesresultater indgå i vores videre lokale dialog på politisk niveau - og med forældre, ledere, medarbejdere om udvikling af kvaliteten i dagtilbud?

- Giver vores nuværende tilsynspraksis tilstrækkelig viden om de dagtilbud, hvor kvaliteten ikke er god nok? Hvordan lykkes vi endnu bedre med at løfte de dagtilbud, der har betydelige kvalitetsudfordringer?

STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Nationale opfølgningsinitiativer

fra Børne- og Undervisningsministeriet

Regionalt møde i Aalborg d. 2. juni 2025

Budskabet fra ministeren

I brev udsendt til alle kommuner d.23. maj 2025:

- Kvalitetsundersøgelsens resultater er bekymrende
- Undersøgelsen er repræsentativ og resultaterne er derfor relevante for *alle* kommuner
- Kommunerne er forpligtet til at sikre uvildighed i deres tilsyn med dagtilbuddene
- Uvildighed i tilsynet er et væsentligt element i at få et retvisende billede af den pædagogiske kvalitet i alle dagtilbud
- Brug resultaterne, i kombination med viden fra tilsynet, som grundlag for den politiske drøftelse af udviklingen på dagtilbudsområdet (jvnf. §3a stk. 5)

Væsentlige indsatser på dagtilbudsområdet

Pulje til sociale normeringer:

- Regeringen vil fortsat prioritere midler til sociale normeringer i daginstitutioner ved en genudmøntning af puljen i 2026-2028
- I får information så hurtigt som muligt

Opkvalificeringspulje:

- Regeringen vil fortsat prioritere midler til opkvalificering af pædagogisk personale i dagtilbud ved udmøntning af puljen i 2026-2030
- I får information så hurtigt som muligt

Formidling af relevant faglig viden

På læringsportalen Emu Dagtilbud ligger faglig viden og inspiration relateret til kvalitetsundersøgelsen:

- Om de faglige temaer og de nationale udviklingsbehov- fx:
  - Relationer
  - Leg og aktivitet
  - Det tværgående fokus på børn i udsatte positioner

- Om indsatsområderne- fx:
  - Tilsyn og opfølgning på tilsyn
  - Faglig ledelse
  - Evalueringskultur

https://emu.dk/dagtilbud/den-nationale-kvalitetsundersoegelse-af-dagtilbud-3-5-aar-viser-behov-kvalitetsudvikling?b=t436-t6392

Udvikling af faglige anbefalinger

STUK udvikler en række faglige anbefalinger om arbejdet med **relationer** som opfølgning på kvalitetsundersøgelsen - i dialog med forskere

Anbefalingerne handler om:

- Relationer mellem børn og pædagogisk personale
- Børnefællesskaber

Anbefalinger til forvaltninger om understøttelse af sprogarbejdet

KAP. 1 **Styrk samarbejdet med dagtilbuddene**

KAP. 2 **Brug data i samspil med personalets egne betragtninger**

KAP. 3 **Løft de sprogansvarliges kompetencer, og involvér dagtilbudsledelsen**

KAP. 4 **Stimulér tosprogede børns sprog**

KAP. 5 **Skab trygge rammer for sprogvurdering af børn uden for dagtilbud**

Tværkommunale udviklingsgrupper

- STUK bidrager til KLs **tværkommunale udviklingsgrupper for dagtilbudschefer om arbejde med at håndtere dagtilbud med bekymrende kvalitet**
- Dagtilbudschefer og nøglemedarbejdere inviteres til at deltage i 4 møder over et år - fra efteråret 2025
- Fokus på at sikre viden og inspiration til denne opgave, gennem forskningsoplæg, vejledning om lovgivning og sparring på tværs af kommunerne

Tak for i dag

Invitation til deltagelse i tværkommunale udviklingsgrupper om arbejdet med dagtilbud med betydelige kvalitetsudfordringer

De tværfaglige udviklingsgrupper har til formål at sikre viden og inspiration på forvaltningsniveau til at understøtte en forandringsproces og opbygge kompetencer til at fremme kvalitetsudvikling i dagtilbud med betydelige kvalitetsudfordringer.

Ambitionen er derigennem at kapacitetsopbygge forvaltningen til at arbejde målrettet med denne gruppe af dagtilbud.

KL

Invitation sendt til alle dagtilbudsdirektører og chefer. Frist for tilmelding den 27. juni 2025.

Kontakt ldpe@kl.dk for mere information om deltagelse